LÄNSSTYRELSEN
HALLANDS LÄN

Datum
2024-06-26

Diarienummer
3591-2024

Region Halland
regionen@regionhalland.se

Remiss om Hallands kulturstrategi och kulturplan

Er beteckning: DNKS240182

Sammanfattning

Det är bra att kulturstrategin fokuserar på konstnärlig frihet, yttrandefrihet och en hållbar kulturutveckling. Likaså är det viktigt att strategin understryker vikten av kulturyttringar som en mänsklig rättighet, vilket de kulturpolitiska målen fångar in på ett fint sätt.

Särskilt glädjande är det att kulturstrategin prioriterar kultur av, med och för barn och unga med utgångspunkten i likvärdiga möjligheter och jämlika förhållanden.

Strategin behöver dock ses över utifrån ett jämställdhetsperspektiv då det saknas helt i nuläget.

Generellt skulle det vara bra att tydliggöra olika gruppers rättigheter särskilt som en del av den mångfald och bredd strategin syftar på. Ett sätt att göra det på är att ta hänsyn till lagstadgade rättigheter och konventionsefterlevnad. Det är bra att vissa grupper nämns tydligare i kulturplanen såsom rättigheter för nationella minoriteter och personer med funktionsnedsättning, men det skulle kunna förtydligas ytterligare som en del av den övergripande strategin.

Det är bra att kulturarvsperspektivet lyfts i både strategi och plan men där finns några ställen där detta behöver tydliggöras ytterligare.

Jämställdhetsperspektiv

Strategin behöver ses över utifrån ett jämställdhetsperspektiv, då det saknas helt i nuläget. Förslag på vad som kan analyseras är hur de valda prioriteringarna påverkar kvinnor respektive män, flickor och pojkar. Samt vilka förutsättningar och villkor som finns kopplat till kvinnor och män, flickor och pojkar inom kulturutövande. Finns det några könsskillnader i vilka som tar del av kultur, har de

könsuppdelad statistik och har de några åtgärder för att få fler av underrepresenterat kön att ta del av kulturen?

Jämställdhetsperspektivet och det jämställdhetspolitiska målet ”jämn fördelning av makt och inflytande” kan även kopplas tydligt till prioriteringen: ”Prioritering: Konstnärligt skapande med yttrandefriheten som grund”. De kan exempelvis använda sig av Länsstyrelsens strategi ”Ett jämställt Halland – strategi för jämställdhetsintegrering 2024-2027” och då specifikt avsnittet om makt och inflytande och hot, hat och trakasserier (s.22). Ett jämställt Halland 20242027, strategi för jämställdhetsintegrering (lansstyrelsen.se) för att få uppslag av hur detta påverkar utifrån könsnormer.

Barnets rättigheter till kultur

Barnkonventionen är lagstadgad och det finns därmed anledning att förtydliga barnets särskilda rättigheter till kultur. Strategins fokus på barn och unga bör tydligare utgå ifrån barns rätt att få ta del av befintligt kulturutbud, att anpassa verksamheterna och göra dem tillgängliga för barn.

I sin helhet nämns kulturella rättigheter och värden 13 gånger i konventionstexten och ännu fler indirekt genom till exempel rätten till yttrandefrihet, massmedial information, föreningsfrihet samt inkorporering av ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.

Med tanke på strategins prioriteringar bör förutom principerna i artiklarna 2, 3, 6 och 12 även artikel 4 om att förverkliga barnets kulturella rättigheter, artikel 15 om föreningsfrihet, artikel 17 om tillgången till social och kulturell information, artikel 29 om respekten för barnets kulturella identitet, artikel 30 om rätten till sitt eget kulturliv och artikel 31 om barnets rätt att delta i det kulturella och konstnärliga livet finnas med som grundbultar till kulturplanen. Barnkonventionen stryker under vikten av att hänsyn tas till varje folks traditioner och kulturella värden för barnets harmoniska utveckling.

Särskild hänsyn bör också tas till barn med funktionsnedsättning med respekt för särskilda behov och kostnadsfria aktiviteter i syfte att bland annat bidra till barnets kulturella och andliga utveckling i enlighet med artikel 23 i barnkonventionen.

Funktionshinder - mötet mellan individ och miljö

Strategin saknar ett tydligt resonemang om ett tillgängligt kulturliv med fokus på att alla ska kunna ta del av och utöva kultur oavsett funktionsförmåga. Strategin bör på ett tydligare sätt utgå från FN-

konventionen om mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning som har undertecknats av Sverige. Se Kulturrådet som tydlig referens på området. Tillgängligt kulturliv (kulturradet.se)

Prioriteringen med ett breddat och inkluderande deltagande i Hallands kulturstrategi skulle med fördel kunna belysa ojämna livsvillkor och demografiska förändringar på ett tydligare sätt för att på så sätt bidra till en god samhällsutveckling och individuell trygghet. För att leva upp till ett stärkt halländskt kulturliv för alla och den bästa livsplatsen, krävs en kraftansträngning och ett fokus på att stärka tillgängligheten så att hallänningar oavsett funktionsförmåga, ska få likvärdiga möjligheter att ta del av och utföra kultur.

Önskvärt vore att kulturstrategin och kulturplanen tydligare tar avstamp i frågor som förverkligar funktionshinderspolitiska mål med universell utformning, tillgänglighet, delaktighet samt individuella stöd och lösningar.

Av kulturrådets senaste rapport om tillgängligt kulturliv framgår att kunskapen om delaktighet och tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning är förhållandevis låg och att det råder stora skillnader i möjligheten att delta i kulturaktiviteter beroende på var i landet personen verkar och bor. Skillnader i utbudet mellan storstadsregioner och mindre kommuner utmärker sig särskilt. Delaktighet och transportmöjligheten till och från aktiviteterna varierar. Generellt tillgänglighetsanpassas kulturaktiviteter oftare för publik och mer sällan för kulturutövare.

Det nationella funktionshinderspolitiska uppdraget har som mål att uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. För att uppnå det målet har fyra arbetssätt pekats ut av riksdagen. Dessa har tolkats av kulturrådet enligt nedan:

1. Principen om universell utformning har koppling till graden av tillgänglighet i kulturorganisationernas lokaler, såväl för besökare som utövare. Det finns även en koppling till vilken information som ges och vilka kommunikationer som erbjuds till och från kulturevenemangen.

2. Befintliga brister i tillgänglighet har bland annat koppling till bedömningar av eventuella brister i den fysiska tillgängligheten och i orienterbarheten i publika lokaler, samt i

vilken utsträckning kulturorganisationerna har genomfört insatser för att förbättra tillgängligheten.

3. Individuella stöd och lösningar för individens självständighet har bland annat koppling till frågan om riktade verksamheter till personer med funktionsnedsättning.

4. Förebygga och motverka diskriminering har bland annat koppling till i vilken grad organisationerna strävar efter att rekrytera personer med funktionsnedsättning och i vilken utsträckning de svarande betraktar möjligheten att kunna anställa personal med funktionsnedsättning som en viktig förutsättning för att göra organisationen och verksamheten mer tillgänglig.

Kulturmiljö och samhällsutveckling

Synpunkter på kulturstrategin
Betydelsen av kulturarv bör lyftas tydligare i inledningen av strategin. Kulturarv bör också lyftas in i stycket under Hållbar kulturutveckling – Agenda 2030.

Under rubriken *Så här arbetar Region Halland med kultur* saknas det viktiga arbete Regionen gör inom kulturarvsområdet liksom de delar som rör kulturarv och kulturmiljö inom Regionens arbete med Gestaltad livsmiljö. Detta arbete lyfts med fördel in under egen underrubrik.

Det är bra att två av de strategiska utvecklingsområdena som lyfts kallas Kulturdriven samhällsutveckling och Kultur som samhällskraft. Inom båda dessa områden finns kulturarv både som förutsättning och med stor potential. Med fördel tydliggörs betydelsen av kulturarv/kulturmiljö som viktig komponent för att kunna erbjuda en attraktiv livsmiljö. Miljöer där kulturarv/kulturmiljö finns bevarat är i regel miljöer som attraherar både boende, besökare och verksamhetsutövare. Titta tillexempel vad det är för miljöer, utöver vackra stränder, kommunerna i regionen oftast lyfter fram i bildmaterialet för att locka till sig boende och besökare.

Synpunkter på kulturplanen
De synpunkter som lyfts i sista stycket ovan gäller även för sidorna 17-18 i kulturplanen då texten i princip är den samma.

Under rubriken *Kulturarv och kulturmiljö* behöver det framgå att det är kommunerna som genom Plan och bygglagen är den part som i

huvudsak arbetar med att ta tillvara kulturmiljöer i samhällsutvecklingen.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsantikvarie Emma Östlund med Sigun Lilja tf enhetschef utvecklingsenheten som föredragande.

Joki Malin RK STAB

Från: N-RB-Expediering <expediering.halland@lansstyrelsen.se>
Skickat: den 28 juni 2024 14:31
Till: REGION HALLAND officiell e-post
Ämne: Yttrande 2024-06-26, dnr 3591-2024, er beteckning DNKS240182
Bifogade filer: Yttrande över Region Hallands nya kulturstrategi och kulturplan(29216988) (0)_TMP.pdf

Hej,

Se bifogade handlingar. Handlingarna skickas endast via e-post.

Med vänlig hälsning,

Administratör
Diarie- och arkivfunktionen

Enheten för verksamhetsstöd
Länsstyrelsen i Hallands län

Kontaktuppgifter Länsstyrelsen i Hallands län
Växel: 010-224 30 00
Central e-post
Webbplats
Så hanterar vi dina personuppgifter

För en effektiv digital hantering av ditt ärende:

- Använda gärna våra e-tjänster och blanketter E-tjänster och blanketter | Länsstyrelsen Halland (lansstyrelsen.se)
- Lämna in kompletteringar eller yttranden i öppna ärenden i e-tjänsten Komplettering eller yttrande i ärende | Länsstyrelsen Halland (lansstyrelsen.se)
- Använd dig av det specifika ärendets diarienummer i kommunikationen med oss
- Om diarienummer saknas, specificera vad ärendet gäller

För att kunna skicka stora filer till Länsstyrelsen behöver du få en inbjudan till en tjänst som heter Filskick.
Denna inbjudan får du enkelt genom att skicka e-post till halland@lansstyrelsen.se med begäran om detta.